

Stockholms stadsbyggnadskontor

Diarienummer Dp 2017-02397. Synpunkter på granskningshandling för Slakthusområdet, etapp 1.

Förskolebarnens utemiljö i Slakthusetapp 1 – en obegriplig cynism

- Vi kan i granskningshandlingen konstatera att inga av alla de invändningar från oss och från så många andra - bland dem många experter - när det gäller förskolegårdarnas storlek, läge och utformning, har lett till revideringar i planen. Det visar tydligt att samrådsskedet ligger alldeles för sent för den här viktiga frågan, eftersom uppenbarligen ingenting då längre tycks kunna påverkas. Vi har också redan påpekat att det är i markanvisningsstadiet eller tidigare som förskolor och skolors behov borde identifieras och säkerställas. Samrådet framstår som ett cyniskt spel för gallerierna. Varför låter man stadsdelsnämnden göra ett funktionsprogram för förskolorna? Varför gör man en barnkonsekvensanalys? Inga synpunkter ur dem har fått någon som helst inverkan på planeringsprocessen i Slakthusets etapp 1. Förskolegårdarna i etapp 1 är för små och håller genomgående en uppseendeväckande låg kvalitet. Inget tyder heller på att man avser att ändra riktning i frågan inför kommande etapper.
- Alla vet ju nu att frågan om barnens utemiljö har ett brett erfarenhets- och forskningsunderlag där man samfällt säger att det är viktigt att barnen kan vistas mycket utomhus, kan röra sig fritt utan trängsel och risk för konflikter, kan hitta naturlig terräng att utforska och utmana, kan slippa tveksamt hälsosamma konstgjorda material som underlag, ska slippa dela sin gård med boende, ska slippa omgärdas av höga hus, kan vara utomhus även när det av olika skäl är ont om personal. Alla vet också att detta kräver viss minimiyta totalt och per barn. Det är de känsliga små barnen som under hela fem år ska vistas i sin stadsdel hela dagarna. Därför borde deras behov tillgodoses särskilt tidigt i planeringsskedet och inte behandlas som den restpost vi nu uppfattar att det är, t ex här i Slakthusets etapp 1. Se våra tidigare inlämnade synpunkter, där vi pekat på att barnens behov helt tycks ha underställts exploateringsmålet.
- I det tjänsteutlåtande, som i januari 2020 sammanfattade samrådet och sedan lades fram till grund för politikernas beslut *Redovisning av plansamråd och ställningstagande...*, står det lakoniskt att synpunkter inkommit på förskolegårdar. Inget mer. I tjänsteutlåtandets avsnitt *Planförslagets konsekvenser* sägs att *Planförslaget behöver enligt utförd barnkonsekvensanalys utvecklas till att främja barns och ungas fysiska mentala och sociala utveckling*. Det sägs också att *kontoret delar i stort bedömningen och konstaterar ett ökat slitage på allmänna platser och skol- och förskolegårdar. Detta ställer krav på en hög grad av samutnyttjande och slittåliga material. Det centrala läget i närhet till goda kommunikationer förutsätter ett effektivt markutnyttjande.* Under rubriken *Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande* konstateras att en stor andel av synpunkterna berör

avvägningen mellan olika intressen inom den täta stadsstruktur som förslaget innebär. Försörjningen av förskoleplatser med tillräckligt stora gårdar, tillgång till friyta och olika framkomlighetsanspråk är intressen som ställs mot den tydligt uttalade ambitionen om en tät stadsdel. Den intressekonflikt som uppstått mellan barns behov av rörelse och därmed yta och stadens ambition att bygga tät stad har lett till en lösning med mycket liten grönyta och små mörka förskolegårdar inne i bostadskvarteren. Det är en kort, kort passus av utlåtandets 14 sidor. De små barnen får betala för den höga exploateringsgraden. Lösningen på denna intressekonflikt är alltså dels samutnyttjande med gårdens boende dels slittåliga material – inte gräs, buskar och träd, utan plastgräs och gummimattor. Konflikts lösning ligger således endast i uppoffring på barnsidan. Utlåtandets formulering avslöjar att barnens miljö ses som restpost i ett effektivt markutnyttjande, dvs formulerar just den cynism vi är så kritiska mot. I avsnittet *Föreslagna revideringar* nämns att med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer vissa frågor att studeras vidare nämligen *skyfall, kulturmiljön, buller och arenalogistik*. **Förskolegårdarna nämns inte alls!** Vi anser alltså att det som redovisats för våra politiker är hårt redigerat och beträffande förskolegårdar inte alls vidarebefordrar de samfällda och mycket kritiska åsikter som kommit fram i samrådsskedet. Oacceptabelt!

- Vi har med häpnad och bestörtning kunnat iaktta den rent dramatiska vändning som behandlingen av förskolebarnens utemiljö har genomgått över tid vid planeringen av nya stadsdelar. Den gavs stor uppmärksamhet och stort utrymme under efterkrigstiden och framåt, vilket förklarar att den genomsnittliga ytan per barn i Söderort trots allt är 30 kvm (DN 2020-06-02). Boverkets rekommendation är 40 kvm per barn! Ser man på de nya områden som tillkommit i den här trakten under senare år, så förefaller ytan vara nere på under 10 kvm och ser ut att sjunka med varje nytt område. Slakthusets etapp 1 når knappt 10 kvm. Årstafältet kommer, enligt de handlingar vi sett, att i stor utsträckning bara ha utsläppsgårdar, dvs hårdgjorda ytor utan lekutrymme och därmed utan möjlighet att direkt gå ut från förskolans byggnad och leka, utan bara samlas där när gruppen ska ledsagas till utflyktsmål. Där är man nere på så lågt tal som 3 kvm/barn. Är inte det här en ganska skrämmande helomvändning i synen på barnens behov och/eller viljan att åstadkomma bra barnmiljöer? Den enda förklaring vi kan se är en exploateringsekonomisk cynism som borde tas upp som en stor politisk fråga. Eftersom inga av våra tidigare inlämnade synpunkter har lett till någon som helst förändring eller ens kommentar i det här skedet, så sänder vi dem i repris som bilagor även i detta skede.

Kerstin Bodström
Elisabeth Edsjö
Helena Friman
BUMS – barns utemiljö i staden
barnsutemiljo.com

Bilaga 1: Synpunkter november 2019 på samrådsförslaget, Kerstin Bodström

Bilaga 2: Varning för Slakthusområdet. Synpunkter november 2019 på samrådsförslaget,
Elisabeth Edsjö och Helena Friman

